

DOROTA PYĆ

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI O PIRACTWIE MORSKIM

6.05.2011 r. w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w Auditorium Maximum odbyła się jednodniowa konferencja pt. *Piractwo morskie w prawie międzynarodowym, w tym w prawie Unii Europejskiej*. Uczestników konferencji powitał prof. C. Mik, Dyrektor Instytutu Prawa Międzynarodowego, Unii Europejskiej i Stosunków Międzynarodowych UKSW. Konferencja składała się z czterech sesji.

Pierwsza sesja była poświęcona zagadnieniom piractwa morskiego w ujęciu historycznym. Doktor A. Tarwacka w wystąpieniu zatytułowanym *Piractwo w prawie rzymskim* stwierdziła, że Rzymianie przez długi czas tolerowali piractwo ze względu na zapewniane przez nie korzyści, przede wszystkim dopływ niewolników. Zdecydowane działania antypirackie podjęli dopiero, gdy zagrożenie ze strony morskich rozbójników zasadniczo wzrosło. Około 100 r. p.n.e. w *lex de piratis persequendis* Rzym uznał piratów za wspólnych wrogów wszystkich państw, traktując popieranie piractwa za powód do interwencji. Walkę z morskim rozbojem na bezprecedensowo dużą skalę podjął w 67 r. p.n.e. Pompejusz na mocy *lex Gabinia*, która zapewniała mu władzę wojskową na obszarze Basenu Morza Śródziemnego oraz kilkudziesięciokilometrowego pasa lądu. Według Cycerona piraci stanowili wrogów całej ludzkości (*communes hostes omnium, hostes humani generis*) i nie trzeba było dotrzymywać zawieranych z nimi umów. To uczyniło z piractwa – definiowanego jako rozbój na morzu lub też lądzie dokonywany przez uzbrojonych ludzi poruszających się na statkach – czyn, który można uznać za przestępstwo prawa międzynarodowego *ante litteram*. Natomiast dr M. Satora w referacie *Piractwo od Średniowiecza do XIX wieku* nakreśliła ówczesne podejście do zwalczania piractwa morskiego, przede wszystkim w Anglii, zwracając szczególną uwagę na karanie aktów piractwa na przełomie XVII i XVIII w. Pierwszą sesję zamknął prof. Z. Rudnicki wystąpieniem pt. *Piractwo w prawie Ligi Narodów*, w którym odniósł się do dysproporcji między sumiennym i fachowym prawnym podejściem Ligi Narodów wobec zwalczania piractwa morskiego a brakiem zainteresowania ze strony państw.

Na drugą sesję złożyły się dwa wystąpienia: mgra K. Marciniaka, który w interesujący sposób przedstawił analizę normatywną odpowiednich postanowień umów międzynarodowych w prezentacji zatytułowanej *Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza a współczesne wyzwania związane z walką*

z *piractwem*, zwracając uwagę na wiele problemów definicyjnych, oraz dr D. Pyć, która odniosła się do kosztów *piractwa* i podzieliła je na bezpośrednie, pośrednie i „rozwojowe” w referacie *Ekonomika piractwa międzynarodowego w kontekście zarządzania ryzykiem*, wykazując, że przyczyn *piractwa* somalijskiego – podobnie jak i jego rozwiązania – należy poszukiwać na lądzie.

Trzecia sesja rozpoczęła się wystąpieniem prof. M. Dragun-Gertner pt. *Piractwo a Międzynarodowa Organizacja Morska*, w którym podkreślono, że polityka IMO jest skierowana na przeciwdziałanie *piractwu* morskiemu w trzech sferach oddziaływania tej organizacji: współpracy regionalnej państw, rozbudowy systemu informacyjnego oraz doskonalenia legislacji. W konkluzji pojawił się wniosek o dążeniu do przyjęcia przez IMO roli instytucji koordynującej zwalczanie *piractwa* morskiego na płaszczyźnie globalnej. Następnie prof. C. Mik w referacie *Regionalne organizacje integracyjne wobec zwalczania piractwa morskiego* przedstawił w interesujący sposób zasadnicze problemy dotyczące zwalczania *piractwa* w regionie Afryki i Azji oraz wskazał na rolę, którą mogłaby spełniać Unia Afrykańska, prezentująca ostrożne podejście do jurysdykcji uniwersalnej. Na zakończenie tej sesji głos zabrał prof. L. Łukaszyk, referując zagadnienie *Zwalczania piractwa morskiego w Azji i na Pacyfiku z perspektywy prawa międzynarodowego*.

Ostatnia sesja rozpoczęła się wystąpieniem prof. J. Symonidesa, który podjął wyjątkowo ciekawy wątek *Jurysdykcji uniwersalnej wobec piractwa somalijskiego*. Następnie dr E. Morawska przedstawiła problem *piractwa* morskiego z perspektywy praw człowieka w wystąpieniu zatytułowanym *Walka z piractwem a standardy ochrony praw człowieka. Uwagi na tle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*. Ostatni prelegent, prof. K. Karski, zajął stanowisko w kwestii szczególnie istotnej dla zwalczania *piractwa* morskiego poprzez środki karne w wystąpieniu pt. *Piractwo a międzynarodowe prawo karne*.

Konferencja stanowiła doskonale forum wymiany poglądów w dyskusjach, które odbywały się po każdej sesji. Należy podkreślić, że wzięli w niej udział wybitni specjaliści zajmujący się prawem międzynarodowym, w tym prawem Unii Europejskiej, oraz międzynarodowym prawem morza i prawem morskim. Organizatorzy konferencji podjęli się również trudu wydania publikacji pokonferencyjnej.